

N:o 162.

Af herr **J. G. Pettersson** i Södertälje, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition om anslag till understödjande af föreläsningskurser för arbetsklassen.*

I flere af utlandets hufvudstäder, särskildt i Berlin, Paris och London, finnes ett stort antal svenska handtverkare och industriarbetare, hvilka för sin yrkesutbildning uppehålla sig utomlands under en tid af ett till flera år. För dessa personer skulle åhörandet af en och annan svensk föreläsning hafva en stor betydelse ej blott såsom bildningsmedel, i likhet med de här i landet anordnade föreläsningskurserna för arbetare, utan äfven såsom ett medel att hålla känslan för fosterlandet varm och lefvande. Tillfälle att erhålla föreläsare saknas i allmänhet icke. Svenska vetenskapsmän, författare och konstnärer uppehålla sig kortare eller längre tider i de nämnda hufvudstäderna och skulle säkert vara villiga att meddela undervisning af ifrågavarande slag åt sina landsmän. Men till aflönande af föreläsare saknas i allmänhet medel. Sålunda har exempelvis angående förhållandena i Paris i ett af svenska församlingens pastor därstädes S. Stadener aflåtet bref meddelats följande:

»Här i Paris är en skandinavisk arbetareförening af mycket aktningvärd karaktär, stor omkring 100 man regelbundna medlemmar, 3 à 400 dessutom mer eller mindre oregelbundna. Denna förening söker efter bästa förmåga bjuda sina medlemmar nyttiga tidsfördrif, bland annat föreläsningar under vintersäsongen. Genom sakernas egen utveckling har jag kommit att taga ganska verksam del i detta föreläsningsarbete och dess organisering.

Svårigheter finnas dock att ordna saken. Vi behöfva lokal för föreläsningarna, en enkel utrustning af materiel, kartor etc.

Kanske skulle det kunna beskäras oss en smula af den spis, som unnas nu för tiden åt äfven mycket blygsamma föreläsningföretag i Sverige.

Onekligen har föreläsningverksamheten bland arbetarekolonien här en viktig nationell uppgift. Flertalet af våra svenskar återvända till Sverige. Frågan är, om de skola återkomma med bibehållen känsla af nationell tillhörighet till fäderneslandet eller med en öfvermodig och värdelös kosmopolitisk anstrykning. Redan deras färdighet att tala och skriva svenska sättes på svåra prof, om de icke erhålla initiativ till modersmålets öfning. — — — Slutligen gäller naturligtvis här som hemma den bärande synpunkten af det individuellt och samhälleligt gagneliga i tillfällen till själfbildning under fri ledning af föreläsare. — — — Dessa tankar ha länge arbetat inom vår förening. Och nu stå vi färdiga att göra försöket. Men huru skall det utföras? Vår förening är skandinavisk. Men ingenting hindrar att bilda en fristående föreläsningförening.»

Sedan detta bref skrefs, har i Paris bildats en dylik fristående föreläsningförening.

Enär den verksamhet, som af dylika utomlands bildade svenska föreläsningföreningar utöfvas, måste anses minst lika betydelsefull som våra i hemlandet befintliga föreläsningföreningars, tillåter jag mig hemställa,

att, därest det af Kungl. Maj:t under åttonde hufvudtiteln äskade anslag till understödjande af föreläsningkurser för arbetsklassen varder af Riksdagen beviljadt, Riksdagen måtte besluta, att bidrag af samma anslag må af Kungl. Maj:t tilldelas jämväl sådana å orter utom riket upprättade svenska föreläsningföreningar eller af enskilda anordnade föreläsningkurser, som uppfylla de af Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna och af Riksdagen hittills vid dylika anslags beviljande fastställda villkor.

Stockholm den 28 januari 1904.

Jakob Pettersson.

I motionen instämma:

K. G. Karlsson.

Henrik Hedlund.

Oskar Eklund.